

สรุปข่าว ส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
ศูนย์ข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร
agritech.pr@gmail.com

สรุปข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำวันที่ 5 ตุลาคม 2569

ส่วนภูมิภาค			
ประเด็น	ลำดับ	หัวข้อข่าว	ช่องทางการเผยแพร่
เี่ยวยาสวนผลไม้ เสียหายจากน้ำท่วม	1	จันทบุรีเร่งเี่ยวยาสวนผลไม้เสียหายจากน้ำท่วม	- สถานีโทรทัศน์ NBT - YT. News NBT2HD
	2	น้ำตาดกใน! น้ำลตเกษตรกรจันทบุรี ล้นเนื้อประดาดัว สวนทุเรียนพัง 2 หมื่นไร่ - วอน เร่งเี่ยวยาด่วน	- FB. ข่าวเวิร์คพอยท์ 23
	3	น้ำลตแต่แผลหนัก! จันทบุรีสวนผลไม้เสียหายกว่า 2 หมื่นไร่ ทุเรียนตายนับหมื่นตัน	- เว็บไซต์ สยามรัฐ
	4	จ.จันทบุรี ชาวสวนเศร้า หลังน้ำลตสวนผลไม้ เสียหายกว่า 2 หมื่นไร่ ทุเรียนขาดอากาศใบแห้ง เหี่ยวตายจำนวนมาก เกษตรจังหวัดเร่งสำรวจ ให้ กำลังใจ และหาทางช่วยเหลือเี่ยวยา	- FB. ข่าวจันทบุรี
	5	วิมานหนามล่ม ชาวสวนน้ำตาดก น้ำท่วมทุเรียนยืน ต้นตาย เสียหาย 20,000 ไร่	- FB. ข่าวสด - IG. ข่าวสด
	6	น้ำท่วมจันทบุรีพันพิช สวนทุเรียน-มังคุด ทอยยยืน ต้นตาย	- สถานีโทรทัศน์ CH7 - เว็บไซต์ CH7 - YT. Ch7HD News
	7	จันทบุรีวิกฤตหลังน้ำท่วม! ทุเรียนยืนต้นตาย 2 หมื่นไร่	- เว็บไซต์ amarintv
	8	จันทบุรีวิกฤตหลังน้ำท่วม! ทุเรียนยืนต้นตาย 2 หมื่นไร่	- เว็บไซต์ Head Topics
เฝ้าระวัง โรค-ศัตรูพิช	9	เกษตรพัทลุงเตือน! ฝนขึ้นเดือนตุลาคม เฝ้าระวัง โรค-ศัตรูพิช หวั่นกระทบผลผลิต	- FB. สวท.พัทลุง กรมประชาสัมพันธ์
งานตลาดเกษตร	10	สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก จัดงานตลาด เกษตร 10 ปี ของดีเมืองสองแคว	- เว็บไซต์ อปท.นิวส์
เกณฑ์ช่วยเหลือ	11	เกษตรจังหวัดสมุทรสงครามลงพื้นที่ติดตามน้ำท่วม สวน เร่งดูแลเกษตรกร เตรียมรับคำร้องครบทุก ตำบลหลังน้ำลต พร้อมแจ้งเกณฑ์ช่วยเหลือความ เสียหาย	- FB. ที่นี่สมุทรสงคราม
เฝ้าฟาง	12	จาก “เฝ้าฟาง” ถึง “จัดการน้ำ” รื้อโครงสร้างที่ ชาวนาไม่มีทางเลือก	- เว็บไซต์ policywatch

News NBT2HD

@newsnbt2hd • ผู้ติดตาม 1.94 แสน คน • วิดีโอ 1 แสน รายการ

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับช่องนี้ ...เพิ่มเติม

ติดตาม

จันทบุรีเร่งเยียวยาสวนผลไม้เสียหายจากน้ำท่วม ข่าวดัง วันที่ 4 ตุลาคม 2569 #NBT2HD

<https://www.youtube.com/watch?v=B8lF8ylQ2vg>

จันทบุรีเร่งเยียวยาสวนผลไม้เสียหายจากน้ำท่วม ข่าวดัง วันที่ 4 ตุลาคม 2569 #NBT2HD

จันทบุรีเร่งเยียวยาสวนผลไม้เสียหายจากน้ำท่วม ข่าวดัง วันที่ 4 ตุลาคม 2569 #NBT2HD

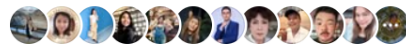

ข่าวเวิร์คพอยท์ 23

ผู้ติดตาม 6.5 ล้าน คน • กำลังติดตาม 2 คน

ข่าวเวิร์คพอยท์ | ช่วยคนไทย ไขความจริง

📍 บริษัทด้านสื่อ/ข่าวสาร @workpointnews23

ส่งข้อความ

ติดตาม

ค้นหา

น้ำตาตกใน! น้ำลดเกษตรกรจันทบุรีสิ้นเนื้อประดาตัว สวนทุเรียนพัง 2 หมื่นไร่ – วอนเร่งเยียวยาด่วน

(4 ต.ค. 69) ผู้สื่อข่าวลงพื้นที่ติดตามบาดแผลหลังอุทกภัยในพื้นที่ จ.จันทบุรี หลังสถานการณ์มวน้ำคลี่คลายลงระดับน้ำแห้งสนิท แต่ทั้งความเสียหายอย่างหนักไว้กับเกษตรกร เมื่อต้องเผชิญกับสภาพ "วิกฤตสวนจมดับ" โดยเฉพาะสวนทุเรียน พืชเศรษฐกิจหลักที่ถูกน้ำท่วมขังยาวนานจนรากขาดอากาศหายใจ ใบเหี่ยว หักงอ เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแห้งกรอบและทยอยร่วงหล่นเต็มโคนต้น

นายสุพจน์ เจ้าของสวนทุเรียน หมู่ 1 ต.สามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว เปิดใจว่า มวน้ำเริ่มเอ่อทะลักเข้าท่วมสวนตั้งแต่วันที่ 25 ก.ย. และท่วมขังยาวนานถึง 6 วัน ระดับน้ำสูงราว 4-5 เมตร เมื่อน้ำลดลงมาเห็นสภาพต้นทุเรียนต้องมายืนต้นแห้งเฉาตายต่อหน้าต่อตา รู้สึกหมดสิ้นทุกอย่าง คนในครอบครัวต่างตกอยู่ในภาวะความเครียดสะสมอย่างหนัก เพราะการปลูกใหม่ต้องใช้ทั้งเวลาและเงินทุนมหาศาล ขณะที่รายได้ที่เคยคาดหวังว่าจะนำมาเลี้ยงครอบครัวกลับ "หายวับไปกับสายน้ำ"

ด้าน นางสาวจรรุวรรณ เกษตรจังหวัดจันทบุรี นำเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจความเสียหายเพื่อประเมินสถานการณ์ โดยเปิดเผยข้อมูลเบื้องต้นพบว่า มีเกษตรกรได้รับผลกระทบมากกว่า 4,000 ราย พื้นที่สวนผลไม้เสียหายรวมแล้วกว่า 20,000 ไร่ ขณะนี้ได้สั่งการให้เกษตรกรอำเภอและเจ้าหน้าที่เร่งเอ็กซเรย์ลงพื้นที่สำรวจความเสียหายอย่างละเอียดรายแปลง เพื่อรวบรวมข้อมูลเสนอขอรับเงินชดเชยเยียวยาตามระเบียบกระทรวงการคลังเป็นการด่วน

พร้อมกันนี้ เกษตรจังหวัดจันทบุรี ได้ให้คำแนะนำทางวิชาการในการเร่งฟื้นฟูสวนหลังน้ำลด เช่น การเร่งระบายน้ำขังออกจากแปลง ตัดแต่งกิ่งที่แห้งเสียหาย พื้นฟูระบบรากและดิน พร้อมเฝ้าระวังการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่า นอกจากนี้ ยังได้ประสานสถานีพัฒนาที่ดินจันทบุรี ขอรับการสนับสนุนปูนโดโลไมต์ เพื่อนำมาแจกจ่ายปรับสภาพดินกรดแฉะ และประสานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) รวมถึงสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ เพื่อพิจารณาออกมาตรการพักชำระหนี้ และสนับสนุนสินเชื่อฟื้นฟูอัตราดอกเบี้ยผ่อนปรน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

ส่วนผลกระทบในมิติเศรษฐกิจภาคการเกษตรและห่วงโซ่อุปทานส่งออก จากการประเมินของสภาเกษตรกรและภาคเอกชนผู้ส่งออกผลไม้ พบว่า ทุเรียนเป็นพืชที่ไม่ทนต่อภาวะน้ำท่วมขัง หากรากฝอยเน่าเสียหาย การกู้ต้นให้กลับมาให้ผลผลิตได้ตามปกติต้องใช้เวลาฟื้นฟูไม่น้อยกว่า 1-2 ปี หรือหากต้องขุดต้นตายทิ้งแล้วปลูกใหม่ ต้องใช้เวลานานถึง 5-6 ปี จึงจะเริ่มให้ผลผลิตได้อีกครั้ง

ซึ่งเหตุการณ์อุทกภัยใหญ่กว้างกว่า 2 หมื่นไร่ในครั้งนี้ อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตทุเรียนคุณภาพของจันทบุรีในฤดูกาลผลิตปีหน้าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อตัวเลขส่งออกทุเรียนสดไปยังตลาดหลักอย่างประเทศจีน ที่อาจปรับลดลงตามปริมาณผลผลิตที่หายไปจากระบบ

สยามทีวี

น้ำลดแต่แผลหนัก! จันทบุรีสวนผลไม้เสียหายกว่า 2 หมื่นไร่ ทุเรียนตายนับหมื่นต้น

น้ำลดแต่ความเจ็บปวดพุ่งสูง! เกษตรกรจันทบุรีสิ้นเนื้อประดาตัว สวนผลไม้เสียหายกว่า 2 หมื่นไร่ ทุเรียนขาดอากาศใบเหี่ยวร่วงนับหมื่นต้น หวั่นยืดระยะเวลาฟื้นฟูกระทบยอดส่งออกทุเรียนไทย เกษตรจังหวัดเร่งลงพื้นที่เยียวยา

วันที่ 4 ตุลาคม 2569 ผู้สื่อข่าวลงพื้นที่ติดตามบาดแผลหลังอุทกภัยในพื้นที่ จ.จันทบุรี หลังสถานการณ์มวลน้ำคลี่คลายลงระดับน้ำแห้งสนิท แต่ทั้งความเสียหายอย่างหนัก ไว้กับเกษตรกร เมื่อต้องเผชิญกับสภาพ "วิกฤตสวนจมน้ำ" โดยเฉพาะสวนทุเรียน พืชเศรษฐกิจหลักที่ถูกน้ำท่วมขังยาวนาน จนรากขาดอากาศหายใจ ใบเหี่ยวหงิกงอ เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแห้งกรอบและทยอยร่วงหล่นเต็มโคนต้น

นายสุพจน์ นิมเพลา เจ้าของสวนทุเรียน หมู่ 1 ต.สามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว เปิดใจว่า มวลน้ำเริ่มเอ่อทะลักเข้าท่วมสวนตั้งแต่วันที่ 25 ก.ย. และท่วมขังยาวนานถึง 6 วัน ระดับน้ำสูงราว 4-5 เมตร เมื่อน้ำลดลงมาเห็นสภาพต้นทุเรียน ต้องมายืนต้นแห้งเฉาตายต่อหน้าต่อตา รู้สึกหมดสิ้นทุกอย่าง คนในครอบครัวต่างตกอยู่ในภาวะความเครียดสะสมอย่างหนัก เพราะการปลูกใหม่ต้องใช้ทั้งเวลาและเงินทุนมหาศาล ขณะที่รายได้ที่เคยคาดหวังว่าจะนำมาเลี้ยงครอบครัวกลับ "หายวับไปกับสายน้ำ"

ด้าน นางสาวจรรุวรรณ ทองใบ เกษตรจังหวัดจันทบุรี นำเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจความเสียหายเพื่อประเมินสถานการณ์ โดยเปิดเผยข้อมูลเบื้องต้นพบว่า มีเกษตรกรได้รับผลกระทบ มากกว่า 4,000 ราย พื้นที่สวนผลไม้

เสียหายรวมแล้วกว่า 20,000 ไร่ ขณะนี้ได้สั่งการให้เกษตรอำเภอและเจ้าหน้าที่เร่งเอ็กซเรย์ลงพื้นที่สำรวจความเสียหายอย่างละเอียดรายแปลง เพื่อบรวบรวบข้อมูลเสนอขอรับเงินชดเชยเยียวยาตามระเบียบกระทรวงการคลังเป็นการด่วน

พร้อมกันนี้ เกษตรจังหวัดจันทบุรี ได้ให้คำแนะนำทางวิชาการในการเร่งฟื้นฟูสวนหลังน้ำลด เช่น การเร่งระบายน้ำขังออกจากแปลง ตัดแต่งกิ่งที่แห้งเสียหาย ฟื้นฟูระบบรากและดิน พร้อมเฝ้าระวังการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่า นอกจากนี้ ยังได้ประสานสถานีพัฒนาที่ดินจันทบุรี ขอรับการสนับสนุน ปูนโดโลไมต์ เพื่อนำมาแจกจ่ายปรับสภาพดินกรดแฉะ และประสาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) รวมถึงสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ เพื่อพิจารณาออกมาตรการพักชำระหนี้ และสนับสนุนสินเชื่อฟื้นฟูอัตราดอกเบี้ยผ่อนปรน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

ส่วนผลกระทบในมิติเศรษฐกิจภาคการเกษตรและห่วงโซ่อุปทานส่งออก จากการประเมินของสภาเกษตรกรและภาคเอกชนผู้ส่งออกผลไม้ พบว่า ทุเรียนเป็นพืชที่ไม่ทนต่อภาวะน้ำท่วมขัง หากรากฝอยเน่าเสียหาย การกักตุนให้กลับมาให้ผลผลิตได้ตามปกติต้องใช้เวลาฟื้นฟูไม่น้อยกว่า 1-2 ปี หรือหากต้องขุดต้นตายทิ้งแล้วปลูกใหม่ ต้องใช้เวลานานถึง 5-6 ปี จึงจะเริ่มให้ผลผลิตได้อีกครั้ง

ซึ่งเหตุการณ์อุทกภัยใหญ่กว้างกว่า 2 หมื่นไร่ในครั้งนี้ อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตทุเรียนคุณภาพ ของจันทบุรีในฤดูกาลผลิตปีหน้าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อตัวเลขออเดอร์ส่งออกทุเรียนสด ไปยังตลาดหลักอย่างประเทศจีน ที่อาจปรับลดลงตามปริมาณผลผลิตที่หายไปจากระบบ

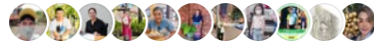

ข่าวจันทบุรี

ผู้ติดตาม 1.5 แสน คน • กำลังติดตาม 514 คน

ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในจังหวัดจันทบุรีและข่าวสารที่น่าสนใจทั่วไป

📌 หน่วยงานราชการ

🗨️ ส่งข้อความ

👤 ติดตาม

🔍 ค้นหา

ทางการเยียวยาที่เหมาะสมเพื่อบรรเทาผลกระทบและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเสียหายใน
ครั้งนี้

น้ำลด คราบน้ำตายังชุ่ม!

ชาวสวนจันทบุรีทกรุด ทุเรียนจมน้ำหลายวัน

📅 4 ต.ค. 69 | 📢 สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดจันทบุรี

สถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีคลี่คลายแล้ว แต่ความโศกเศร้าของเกษตรกรชาวสวนผลไม้กลับทวีความรุนแรง เศร้าหมอง เพราะสวนผลไม้ไม่ได้รับผลกระทบจากมวลน้ำทำให้เสียหายจำนวนมากโดยเฉพาะต้นทุเรียนที่มีน้ำท่วมขาดอากาศหายใจทำให้ใบเหี่ยวหงิกงอ กลายเป็นสีน้ำตาล และร่วงหล่นชาวสวนทุเรียนได้แต่ภาวนาให้ใบและต้นฟื้นตัวแตกใบอ่อนเพื่อที่จะได้มีผลผลิต มีรายได้เลี้ยงครอบครัว แต่ถ้าเกิดไม่แตกใบอ่อนก็จำเป็นต้องหาทุนเพื่อที่จะซื้อต้นใหม่มาปลูกทดแทนต้นทุเรียนที่ตายไป โดยนายสุพจน์ นิมเพลลา เจ้าของสวนทุเรียน ม.1 ต.สามพี

น้อง อ.แก่งหางแมว กล่าวด้วยความเสียใจว่า น้ำเริ่มท่วมตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน ท่วมขังในสวนอยู่ 6 วันน้ำน้ำสูงประมาณ 4-5 เมตรจากจุดต่ำสุดของสวนเห็นต้นทุเรียนได้รับความเสียหายแบบนี้หมดแรงกายแรงใจ พยายามช่วยกันปลูกโยนแต่ก็ยังทำไม่ได้ทุกคนในครอบครัวเกิดความเครียดเป็นอย่างมาก

ด้านนางสาว จารุวรรณ ทองใบ เกษตรจังหวัดได้นำเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจความเสียหายจากอุทกภัย ติดตามสถานการณ์ และให้กำลังใจแก่เกษตรกรผู้ประสบภัย จากเหตุอุทกภัยที่ผ่านมาจากการสำรวจเบื้องต้น พบว่าเบื้องต้น จังหวัดจันทบุรีมีเกษตรกรได้รับผลกระทบจำนวนประมาณ 4,000 กว่าราย พื้นที่สวนผลไม้เสียหายประมาณ 2 หมื่นกว่าไร่ ขณะนี้เจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบความเสียหายอย่างละเอียด เพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทางการช่วยเหลือตามระเบียบที่เกี่ยวข้องโอกาสนี้เกษตรจังหวัดจันทบุรีได้ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการฟื้นฟูสวนหลังน้ำลด อาทิ เร่งระบายน้ำออกจากแปลงเมื่อสามารถทำได้ ตัดแต่งกิ่งที่เสียหายทิ้ง เร่งฟื้นฟูระบบรากและดิน ฝักระวังโรครากเน่าโคนเน่า ปรับปรุงระบบระบายน้ำเพื่อป้องกันความเสียหายครั้งต่อไป นอกจากนี้ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรียังได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง อาทิ ขอรับการสนับสนุนปูนโดโลไมต์จากสถานีพัฒนาที่ดิน เพื่อนำมาแจกจ่ายแก่เกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและฟื้นฟูการผลิตให้สามารถกลับมาได้โดยเร็ว และประสานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และสหกรณ์ในพื้นที่ เพื่อร่วมพิจารณาแนวทางและมาตรการช่วยเหลือทางการเงินรวมถึงช่อง

Khaosod - ข่าวสด

ผู้ติดตาม 24 ล้าน คน • กำลังติดตาม 188 คน

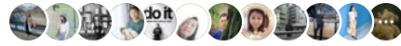
ติดต่อโฆษณา

อีเมล: advertising@matichon.co.th

โทร 098-280-2792

หรือ 02-580-0021 ต่อ 1606

เว็บไซต์ข่าวและสื่อ

ติดต่อเรา

ติดตาม

ส่งข้อความ

วิมานหนามล่ม ชาวสวนน้ำตาคก น้ำท่วมทุเรียนยืนต้นตาย เสียหาย 20,000 ไร่

สถานการณ์น้ำท่วมในจันทบุรี วิกฤตหนักขั้นสุด โดยเฉพาะเกษตรกรชาวสวนทุเรียนและผลไม้ต่างๆ ได้รับความเสียหายยืนต้นตายเสียหายหลายหมื่นไร่

จากรุวรรณ ทองใบ เกษตรจังหวัดจันทบุรี เปิดเผยหลังนำเจ้าหน้าที่สำรวจความเสียหาย พบว่า เกษตรกรได้รับผลกระทบ 4,000 ราย พื้นที่สวนผลไม้เสียหายรวมกว่า 20,000 ไร่

สุพจน์ นิ้มเพลา เจ้าของสวนทุเรียนในแก่งหางแมว เล่าว่า น้ำท่วมขัง 6 วัน ระดับน้ำสูง 4-5 เมตร พอน้ำลดเห็นสภาพต้นทุเรียน ยืนต้นแห้งตายต่อหน้าต่อตา

เงินที่ลงทุนไปมหาศาล หายวับไปกับน้ำ แทบจะหมดตัว ตอนนี้คนในครอบครัวอยู่ในสภาวะความเครียดอย่างหนัก

เกษตรจังหวัด เตรียมประสานเยียวยาผู้ประสบภัย สถาบันการเงินออกมาตรการพักชำระหนี้ พร้อมฟื้นฟูสภาพพื้นที่ปกติแล้วใช้เวลาไม่น้อยกว่า 1-2 ปี แต่ถ้าต้องขุดต้นตายทิ้งแล้วปลูกใหม่ ต้องใช้เวลา 5-6 ปี กว่าจะเริ่มให้ผลผลิตได้อีกครั้ง

Ch7HD News ✓

@ch7hdnews • ผู้ติดตาม 4.44 ล้าน คน • วิดีโอ 1.2 แสน รายการ

ช่อง 7HD นำเสนอข่าวสารแบบเกาะติดสถานการณ์ตลอดทั้งวัน ทั้งข่าวภาคเช้า ข่าวภาคเที่ยง ข่าว ...เพิ่มเติม

🌐 www.ch7.com และอีก 9 ลิงก์

ติดตาม

น้ำท่วมจันทบุรีพินพิช สวนทุเรียน-มังคุด ทอยยืนต้นตาย | ห้องข่าวภาคเที่ยง สุดสัปดาห์

<https://www.youtube.com/watch?v=L-cPZpmKW4M>

น้ำท่วมจันทบุรีพินพิช สวนทุเรียน-มังคุด ทอยยืนต้นตาย | ห้องข่าวภาคเที่ยง สุดสัปดาห์

น้ำท่วมจันทบุรีพินพิช สวนทุเรียน-มังคุด ทอยยืนต้นตาย | ห้องข่าวภาคเที่ยง สุดสัปดาห์

จันทบุรีวิกฤตหลังน้ำท่วม! ทุเรียนยืนต้นตาย 2 หมื่นไร่

สถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีคลี่คลายแล้ว แต่ความโศกเศร้าของเกษตรกรชาวสวนผลไม้กลับทวีความรุนแรง เศร้าหมอง เพราะสวนผลไม้ได้รับผลกระทบจากมวนน้ำทำให้เสียหายจำนวนมาก โดยเฉพาะต้นทุเรียนที่มีน้ำท่วมขาดอากาศหายใจทำให้ใบเหี่ยวแห้งงอ กลายเป็นสีน้ำตาล และร่วงหล่นชาวสวนทุเรียนได้แต่ภาวนาให้ใบและ ต้นฟื้นตัวแตกใบอ่อนเพื่อที่จะได้มีผลผลิต มีรายได้เลี้ยงครอบครัว แต่ถ้าเกิดไม่แตกใบอ่อนก็จำเป็นต้องหาทุนเพื่อที่จะซื้อต้นใหม่มาปลูกทดแทนต้นทุเรียนที่ตายไป

โดยนายสุพจน์ นิ้มเพลา เจ้าของสวนทุเรียน ม.1 ต.สามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว กล่าวด้วยความเสียใจว่า น้ำเริ่มท่วมตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน ท่วมขังในสวนอยู่ 6 วันน้ำสูงประมาณ 4-5 เมตรจากจุดต่ำสุดของสวนเห็นต้นทุเรียนได้รับความเสียหายแบบนี้หมดแรงกายแรงใจ พยายามช่วยกันปลูกโยนแต่ก็ยังทำใจไม่ได้ทุกคนในครอบครัวเกิดความเครียดเป็นอย่างมาก

ด้านนางสาว จารุวรรณ ทองใบ เกษตรจังหวัดได้นำเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจความเสียหายจากอุทกภัย ติดตามสถานการณ์ และให้กำลังใจแก่เกษตรกรผู้ประสบภัย จากเหตุอุทกภัยที่ผ่านมาจากการสำรวจเบื้องต้น พบว่าเบื้องต้น จังหวัดจันทบุรีมีเกษตรกรได้รับผลกระทบจำนวนประมาณ 4,000 กว่าราย พื้นที่สวนผลไม้เสียหายประมาณ 2 หมื่นกว่าไร่

ขณะนี้เจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบความเสียหายอย่างละเอียด เพื่อบรรณข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทางการช่วยเหลือตามระเบียบที่เกี่ยวข้องโอกาสนี้เกษตรจังหวัดจันทบุรีได้ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการฟื้นฟูสวนหลังน้ำลด อาทิ เร่งระบายน้ำออกจากแปลงเมื่อสามารถทำได้ ตัดแต่งกิ่งที่เสียหายทิ้ง เร่งฟื้นฟูระบบรากและดิน เฝ้าระวังโรครากเน่าโคนเน่า ปรับปรุงระบบระบายน้ำเพื่อป้องกันความเสียหายครั้งต่อไป

นอกจากนี้ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรียังได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง อาทิ ขอรับการสนับสนุนปูนโดโลไมต์จากสถานีพัฒนาที่ดิน เพื่อนำมาแจกจ่ายแก่เกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและฟื้นฟูการผลิตให้สามารถกลับมาได้โดยเร็ว และประสานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และสหกรณ์ในพื้นที่ เพื่อร่วมพิจารณาแนวทางและมาตรการช่วยเหลือทางการเงินรวมถึงช่องทางการเยียวยาที่เหมาะสมเพื่อบรรเทาผลกระทบและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เกษตรกรที่ได้รับ ความเสียหายในครั้งนี้

Head Topics

จันทบุรีวิกฤตหลังน้ำท่วม! ทูเรียนยืนต้นตาย 2 หมื่นไร่

สถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีคลี่คลายแล้ว แต่ความโศกเศร้าของเกษตรกรชาวสวนผลไม้กลับทวีความรุนแรง เศร้าหมอง เพราะสวนผลไม้ได้รับผลกระทบจากมลน้ำทำให้เสียหายจำนวนมาก โดยเฉพาะต้นทุเรียนที่มีน้ำท่วมขาดอากาศหายใจทำให้ใบเหี่ยวแห้งงอ กลายเป็นสีน้ำตาล และร่วงหล่นชาวสวนทุเรียนได้แต่ภาวนาให้ใบและ ต้นฟื้นตัวแตกใบอ่อนเพื่อที่จะได้มีผลผลิต มีรายได้เลี้ยงครอบครัว แต่ถ้าเกิดไม่แตกใบอ่อนก็จำเป็นต้องหาทุนเพื่อที่จะซื้อต้นใหม่มาปลูกทดแทนต้นทุเรียนที่ตายไป โดยนายสุพจน์ นิมเพลา เจ้าของสวนทุเรียน ม.1 ต.สามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว กล่าวด้วยความเสียใจว่า น้ำเริ่มท่วมตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน ท่วมขังในสวนอยู่ 6 วันน้ำน้ำสูงประมาณ 4-5 เมตรจากจุดต่ำสุดของสวนเห็นต้นทุเรียนได้รับความเสียหายแบบนี้หมดแรงกายแรงใจ พยายามช่วยกันปลูกโยนแต่ก็ยังทำใจไม่ได้ทุกคนในครอบครัวเกิดความเครียดเป็นอย่างมาก ด้านนางสาว จารุวรรณ ทองใบ เกษตรจังหวัดได้นำเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจความเสียหายจากอุทกภัย ติดตามสถานการณ์ และให้กำลังใจแก่เกษตรกรผู้ประสบภัย จากเหตุอุทกภัยที่ผ่านมาจากการสำรวจเบื้องต้น พบว่าเบื้องต้น จังหวัดจันทบุรีมีเกษตรกรได้รับผลกระทบจำนวนประมาณ 4,000 กว่าราย พื้นที่สวนผลไม้เสียหายประมาณ 2 หมื่นกว่าไร่ ขณะนี้เจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบความเสียหายอย่างละเอียด เพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทางการช่วยเหลือตามระเบียบที่เกี่ยวข้องโอกาสนี้เกษตรจังหวัดจันทบุรีได้ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการฟื้นฟูสวนหลังน้ำลด อาทิ เร่งระบายน้ำออกจากแปลงเมื่อสามารถทำได้ ตัดแต่งกิ่งที่เสียหายทิ้ง เร่งฟื้นฟูระบบรากและดิน ฝักระวังโรครากรากเน่าโคนเน่า ปรับปรุงระบบระบายน้ำเพื่อป้องกันความเสียหายครั้งต่อไป นอกจากนี้ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรียังได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง อาทิ ขอรับการสนับสนุนปูนโดโลไมต์จากสถานีพัฒนาที่ดินเพื่อนำมาแจกจ่ายแก่เกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและฟื้นฟูการผลิตให้สามารถกลับมาได้โดยเร็ว และประสานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์ในพื้นที่ เพื่อร่วมพิจารณาแนวทางและมาตรการช่วยเหลือทางการเงินรวมถึงช่องทางการเยียวยาที่เหมาะสมเพื่อบรรเทาผลกระทบและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเสียหายในครั้งนี้

ทุเรียนจันทบุรีวิกฤติ! น้ำท่วมยืนต้นตายกว่า 2 หมื่นไร่ เกษตรกรน้ำตาตก-กระบองส่งออกจีน

น้ำล้นแต่กิ่งบาดแผลใหญ่! สวนทุเรียนจันทบุรีเสียหายกว่า 20,000 ไร่ หลังจมน้ำขังยาวนาน 6 วัน ต้นทุเรียนยืนต้นแห้งเฉาตายต่อหน้าเกษตรกรกว่า 4,000 ราย เกษตรจังหวัดเร่งลงพื้นที่สำรวจเยียวยาด่วน หวั่นกระทบยอดส่งออกทุเรียนสดไปจีนในฤดูกาลหน้า

เมื่อวันที่ 4 ต.ค. ผู้สื่อข่าวลงพื้นที่สำรวจความเสียหายหลังอุทกภัยในพื้นที่ จ.จันทบุรี พบว่าแม้มวลน้ำจะแห้งสนิท แต่ทั้งความเสียหายอย่างหนักไว้กับเกษตรกร โดยเฉพาะสวนทุเรียนพืชเศรษฐกิจหลัก ที่ประสบวิกฤติ “สวนจมน้ำ” จากน้ำท่วมขังยาวนาน จนรากขาดอากาศ ใบเหี่ยวกรอบ และทยอยร่วงหล่นยืนต้นตาย

นายสุพจน์ นิมเพลลา เกษตรกร ต.สามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว เปิดเผยด้วยความสะเทือนใจว่า น้ำเอ่อท่วมสวนสูง 4-5 เมตร ขังนานถึง 6 วัน เมื่อน้ำลดกลับต้องเห็นทุเรียนยืนต้นแห้งเฉาตายต่อหน้าต่อตา รู้สึกหมดสิ้นทุกอย่าง เพราะหากต้องปลูกใหม่ต้องใช้เงินทุนและเวลานานหลายปี รายได้หลักที่เคยคาดหวังหายวับไปกับสายน้ำ

ด้าน น.ส.จารุวรรณ ทองใบ เกษตรจังหวัดจันทบุรี ลงพื้นที่สำรวจความเสียหายเบื้องต้น พบเกษตรกรได้รับผลกระทบมากกว่า 4,000 ราย พื้นที่สวนผลไม้เสียหายรวมกว่า 20,000 ไร่ จึงสั่งการให้เกษตรอำเภอเร่งออกสำรวจรายแปลง เพื่อเสนอขอเงินชดเชยเยียวยาตามระเบียบกระทรวงการคลังเป็นการด่วน

พร้อมกันนี้ ได้เร่งแนะแนวทางฟื้นฟูหลังน้ำลด ตัดแต่งกิ่งแห้ง ป้องกันโรครากเน่าโคนเน่า ประสานสถานีพัฒนาที่ดิน แจกปูนโดโลไมต์ปรับสภาพดิน รวมถึงประสาน ธ.ก.ส. และสหกรณ์การเกษตร พิจารณามาตรการพักชำระหนี้ และปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยผ่อนปรนเพื่อช่วยเหลือ

ทั้งนี้ สภาเกษตรกรและภาคเอกชนผู้ส่งออก ประเมินว่า ทูเรียนเป็นพืชไม่ทนน้ำขัง การกู้ต้นเดิมต้องใช้เวลาฟื้นฟู 1-2 ปี หรือหากปลูกใหม่ต้องใช้เวลานานถึง 5-6 ปี จึงจะให้ผลผลิต ความเสียหายกว่า 2 หมื่นไร่ครั้งนี้ อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณทูเรียนคุณภาพของจันทบุรีในฤดูกาลหน้า และกระทบต่อยอดออเดอร์ส่งออกทูเรียนสดไปยังประเทศจีนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สวท.พัทลุง กรมประชาสัมพันธ์

ผู้ติดตาม 3.7 หมื่น คน • กำลังติดตาม 222 คน

สถานีวิทยุเครือข่ายกรมประชาสัมพันธ์

📍 สถานีวิทยุ ☎ 074 829 899

🗨 ส่งข้อความ

👤 ติดตาม

🔍 ค้นหา

เกษตรพัทลุงเตือน! ฝนขึ้นเดือนตุลาคม เฝ้าระวังโรค-ศัตรูพืช หวั่นกระทบผลผลิต

กรมประชาสัมพันธ์
The Government Public Relations Department
สาย 111 โทรสาร 0-2644-1111 โทรสาร 0-2644-1112

เกษตรพัทลุงเตือน! ฝนขึ้นเดือนตุลาคม เฝ้าระวังโรค-ศัตรูพืช

4 ต.ค. 69

สวท.พัทลุง กรมประชาสัมพันธ์ FM 98 MHz.

สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง เตือนเกษตรกรในพื้นที่เฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคและศัตรูพืชสำคัญ หลังเข้าสู่เดือนตุลาคม 2569 ซึ่งหลายพื้นที่มีสภาพอากาศชื้นและฝนตกต่อเนื่อง หวั่นกระทบผลผลิตก่อนถึงช่วงเก็บเกี่ยว พร้อมแนะเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงและจัดการพื้นที่อย่างเหมาะสม

สำหรับ นาข้าว ขอให้เฝ้าระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ซึ่งมักพบได้ในสภาพอากาศชื้น โดยควรสำรวจบริเวณโคนต้น อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง และหลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยไนโตรเจนในปริมาณสูงเกินไป เพราะอาจทำให้ต้นข้าวอวบน้ำและเอื้อต่อการระบาดของ

.

ส่วน พืชเศรษฐกิจ เช่น ปาล์มน้ำมันและยางพารา ให้เฝ้าระวังโรคบริเวณใบและโคนต้น ซึ่งอาจเกิดจากความชื้นสะสมและปัญหาน้ำขังในแปลง

.

สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุงแนะนำให้เกษตรกร หมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ จัดการระบบระบายน้ำไม่ให้เกิดน้ำขัง และใช้แนวทางการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน หรือ IPM โดยเน้นการใช้ชีวภัณฑ์และศัตรูธรรมชาติ หากจำเป็นต้องใช้สารเคมี ควรใช้ตามคำแนะนำและอย่างถูกต้อง

.

ทั้งนี้ หากพบการระบาดของโรคหรือศัตรูพืช หรือต้องการคำแนะนำเพิ่มเติม สามารถติดต่อ สำนักงานเกษตรอำเภอ ไกล่บ้าน หรือกลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง

วันจันทร์ที่ 5 ตุลาคม 2569

OPT NEWS ONLINE

ท้องถิ่นไทย

< ย้อนกลับ

สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก จัดงานตลาดเกษตร 10 ปี ของดีเมืองสองแคว

04 ต.ค. 2569

เมื่อเวลา 15.00 น วันที่ 3 ตุลาคม 2569 ที่ลานหน้าศูนย์การค้าเซ็นทรัลพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก นายจเด็จ จันทร่า ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานเปิดตลาดเกษตรกร 10 ปี ของดีเมืองสองแคว โดยมี นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีวิชัย เกษตรจังหวัดพิษณุโลก พร้อมด้วย หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยภาคี เครือข่าย เกษตรกร ประชาชนที่เข้าร่วมงานให้การต้อนรับ

นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีวิชัย เกษตรจังหวัดพิษณุโลก เปิดเผยว่า การจัดงานครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ให้มีช่องทางการจำหน่ายสินค้า สามารถนำผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานมา จำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง ตลอดจนสร้างการรับรู้เกี่ยวกับสินค้าเกษตรของจังหวัดพิษณุโลก และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัย กิจกรรมภายในงานประกอบไปด้วยการ ออกร้านแสดงและจำหน่ายผลผลิต ผลิตภัณฑ์แปรรูปและสินค้าที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชนจากเกษตรกรผู้ผลิตตัวจริง จาก 9 อำเภอจำนวน 40 ร้านค้า พร้อมกิจกรรมการเสวนาเกี่ยวกับตลาดเกษตรกร กิจกรรมประชาสัมพันธ์ สินค้าและแหล่งผลิตสินค้าเกษตร และกิจกรรมการแสดงวัฒนธรรมพื้นถิ่น

ตลอดระยะเวลา 10 ปี ของตลาดเกษตรกรจังหวัดพิษณุโลก ตลาดได้เป็นอีก 1 ช่องทางสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับผู้บริโภค ช่วยให้เกษตรกรมีพื้นที่ในการนำเสนอสินค้า สร้างรายได้ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตอบสนองความต้องการของตลาด ขณะเดียวกันผู้บริโภคก็สามารถเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มาจากเกษตรกรและแหล่งผลิตโดยตรง ซึ่งมีของอร่อยมากมายเช่น ลูกชิ้นเต๋งไข่ผ่าซุมนแสงดาว กล้วยหนีบกระยาสารทบึงพระ วุ้นแห้ว น้ำกะทิหนองกุลา ผักปลอดสารพิษบางกระทุ่ม ปลาตะเพียนต้มเค็ม เป็นต้น งานจัดขึ้นระหว่างวันที่ 2-4 ตุลาคม 2569 ที่บริเวณลานหน้าศูนย์การค้าเซ็นทรัลพิษณุโลก เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนเกษตรกรและส่งเสริมสินค้าเกษตรคุณภาพของจังหวัดพิษณุโลก

ที่นี่สมุทรสงคราม

ผู้ติดตาม 6.4 หมื่น คน • กำลังติดตาม 40 คน
เว็บไซต์ข่าวและสื่อ

สมัครสมาชิก

ส่งข้อความ

ติดตาม

เกษตรจังหวัดสมุทรสงครามลงพื้นที่ติดตามน้ำท่วมสวน เร่งดูแลเกษตรกร เตรียมรับคำร้องครบทุกตำบลหลังน้ำลด พร้อมแจกเกณฑ์ช่วยเหลือความเสียหาย

จากสถานการณ์น้ำท่วมที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่การเกษตรในหลายจุดของจังหวัดสมุทรสงคราม โดยเฉพาะสวนไม้ผลและไม้ยืนต้น นายเสนีย์ ตรยานนท์ เกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม พร้อมด้วย นางมัทยา สุนทรวาทิน หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต นางสาวสุชาสินี ดิษฐสมบุรณ์ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร และ นางสาวสิริกกร พุฒซ้อน เกษตรอำเภอเมืองสมุทรสงคราม ลงพื้นที่ติดตามระดับน้ำและสถานการณ์ในแปลงเกษตรในพื้นที่ อ.เมืองสมุทรสงคราม อ.อัมพวา และ อ.บางคนที อย่างใกล้ชิด พร้อมแนะนำให้ถ่ายรูปแปลงที่น้ำท่วมเก็บไว้เป็นหลักฐาน รวมทั้งรับฟังปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร

นายเสนีย์ กล่าวว่า ได้ให้คำแนะนำในการประคองต้นไม้ช่วงน้ำท่วมและแนวทางฟื้นฟูหลังน้ำลด โดยเฉพาะไม้ผล เช่น ส้มโอ มะพร้าว ทุเรียน และไม้ยืนต้น สิ่งสำคัญที่สุดคือเร่งระบายน้ำออกจากแปลงให้เร็วที่สุด ลดภาวะรากขาดอากาศ และเมื่อน้ำลดแล้วควรรอให้ดินระบายน้ำและมีอากาศถ่ายเทก่อนเข้าดำเนินการ หลีกเลี่ยงการเหยียบย่ำหรือใช้เครื่องจักรหนักขณะดินยังเปียก พร้อมสำรวจราก โคนต้น กิ่งและใบ ตัดแต่งส่วนที่เสียหาย รวมถึงนำดินทราย หรือตะกอนที่ทับโคนต้นออก เพื่อให้ระบบรากฟื้นตัวก่อนเริ่มบำรุงต้นอีกครั้ง

สำหรับสวนส้มโอที่กำลังให้ผลผลิตและน้ำท่วมขังรุนแรง หากต้นมีอาการเสี่ยงจากระบบรากขาดออกซิเจน ควรลดภาระของต้นด้วยการปลิดผลออกบางส่วนหรือประมาณ 70-80% ตามสภาพของต้น และเร่งสูบน้ำหรือระบายน้ำออกจากสวน พร้อมแผ่ระวางโรครากเน่า-โคนเน่าหลังน้ำลด

ทั้งนี้ เมื่อระดับน้ำลดลงและสามารถเข้าพื้นที่ได้อย่างปลอดภัย สำนักงานเกษตรอำเภอทั้ง 3 แห่ง จะวางแผนลงพื้นที่รับคำร้องจากเกษตรกรผู้ได้รับความเสียหายให้ครบทุกตำบล พร้อมสำรวจและรวบรวมข้อมูลความเสียหายเพื่อประกอบการพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์ของทางราชการอย่างรวดเร็วและเหมาะสม

สำหรับหลักเกณฑ์ช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืชที่ใช้กับภัยซึ่งเกิดตั้งแต่ 21 สิงหาคม 2569 เป็นต้นไป เกษตรกรต้องขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตรก่อนเกิดภัย มีพื้นที่เสียหายจริง และอยู่ในพื้นที่ประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โดยช่วยเหลือพื้นที่ไม่เกิน ครัวเรือนละไม่เกิน 30 ไร่ อัตราเบื้องต้น ได้แก่ ข้าว 2,240 บาท/ไร่ พืชไร่และพืชผัก 3,180 บาท/ไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชอื่น ๆ 6,800 บาท/ไร่ และกรณีไม้ผลหรือไม้ยืนต้น ชะงักการเจริญเติบโต 3,400 บาท/ไร่ ส่วนกรณีแปลงปลูกถูกดินโคลนทับถม กำหนดช่วยเหลือ 16,000 บาท/ไร่ ไม่เกินครัวเรือนละ 5 ไร่ ทั้งนี้ การได้รับความช่วยเหลือต้องผ่านการสำรวจ ตรวจสอบ และรับรองความเสียหายตามขั้นตอนของทางราชการ

จาก “เผาฟาง” ถึง “จัดการน้ำ” รื้อโครงสร้างที่ชาวนาไม่มีทางเลือก

📅 4 ต.ค. 2569 ⌚ 11:01 น. 📶 57

- “น้ำ” คือต้นเหตุ พื้นที่น้ำท่วมขังบังคับให้ปลูกข้าวขึ้นน้ำ ทำให้จัดการฟางยากและมีทางเลือกจำกัด
- ไม่เผาต้นทุนสูง การจัดการฟางอาจสูงถึง 2,000 บาท/ไร่ เครื่องจักรแพง ไม่มีในพื้นที่ และตลาดรับซื้อยังไม่ชัด
- ทางออกต้องแก้ทั้งระบบ ตั้งแต่บริหารน้ำ เครื่องจักรจัดการฟาง ไปจนถึงสร้างตลาด พร้อมทดลองพื้นที่ต้นแบบ 5-10 ราย เพื่อให้เห็นผลจริงก่อนขยายผล

บ๊องหลังไฟในนาข้าวไม่ใช่แค่ “ชาวนาเลือกเผา” แต่เป็นพื้นที่น้ำท่วมที่บังคับให้ปลูกข้าวขึ้นน้ำ ฟางจัดการยาก และการไม่เผามีต้นทุนราว 2,000 บาทต่อไร่ เพราะเครื่องจักรราคาแพง ตลาดขายฟางก็ยังไม่ค่อยมี และน้ำควบคุมไม่ได้ ไฟจึงกลายเป็นทางออกที่ถูกต้องที่สุดของชาวนา

ทุกปีในช่วงปลายฤดูเก็บเกี่ยว ภาพควันไฟลอยคลุ้งเหนือท้องนาลุ่มต่ำรอยต่อนครนายก ปราจีนบุรี กลายเป็นข่าวซ้ำๆ พร้อมคำถามเดิมว่า “ทำไมเกษตรกรยังเผา”

เวทีเสวนา Forum for Change จากความคิด สู่อนาคตที่ออกแบบร่วมกัน หลักสูตรการพัฒนาผู้จัดการงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม ด้านนโยบาย รุ่นที่ 3 หัวข้อ “บริหารจัดการพื้นที่นาข้าวอย่างยั่งยืน จังหวัดนครนายกและ

ปราจีนบุรี” เมื่อ 1 ต.ค. 69 ขวณตั้งข้อสงสัยในพฤติกรรมของคน ไปสู่การตรวจสอบ “โครงสร้าง” ที่บีบให้คนไม่มีทางเลือกอื่น

เกษตรกรเลือกไม่ได้ พื้นที่ถูกล็อกด้วยน้ำ

คำถามแรกที่ถูกโยนเข้ามาคือ ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างด้านการเกษตร หรือเป็นเรื่องพฤติกรรมกรรมการทำนาของคนในพื้นที่ ในความหมายที่ว่า “ฉันรู้ว่าขาดทุน แต่ฉันต้องทำแบบนี้”

อภิสิทธิ์ เหมือนเมือง นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ขออนุญาตตอบแทนเกษตรกร และชี้ว่าคำตอบอยู่ที่โครงสร้างทางกายภาพมากกว่าความต้อรู้

“บางอย่างเกษตรกรเลือกไม่ได้ เพราะพื้นที่มันถูกฟิกซ์ด้วยพีชชนิดนั้นไปแล้ว พอเข้ามา 4 เดือน แนนอนครบ มันปลูกอย่างอื่นยาก พื้นที่ต่ำมาก ๆ สมมติจะไปปลูกถั่ว มันก็ไม่ได้อีก เพราะพีชพวกนี้รับน้ำไม่ได้ พอเจอน้ำท่วมก็เน่าหมด” อภิสิทธิ์ กล่าว

เขาสรุปว่าบริบทของเกษตรกรในพื้นที่นี้มีแกนหลักอยู่เพียงสองเรื่อง คือ เรื่องเกษตร กับเรื่องน้ำ และทั้งสองเรื่องผูกกันแน่น

“ถ้ากระทรวงเกษตรฯ ซึ่งมีกรมชลประทานอยู่ภายใต้ สามารถบริหารจัดการน้ำให้มาเป็นช่วง ๆ และควบคุมได้ แม้กระทั่งเรื่องการจัดการฟางข้าวก็เหมือนกัน ถ้าควบคุมน้ำได้ มันจะไม่เป็นเรื่องเลย แต่ตอนนี้ที่ถกกันอยู่คือ น้ำไม่สามารถตอบได้ว่าจะมาช่วงไหน มายังไง พอเป็นแบบนี้ เวลาจะปลูกพืชอื่นหรือแม้กระทั่งข้าวเอง มันเลยไม่มีเวลาเตรียมแปลงที่เหมาะสมเท่าที่ควร” อภิสิทธิ์ กล่าว

ข้อค้นพบจากการลงพื้นที่ทั้งสองจังหวัดตรงกัน นั่นคือ ไม่สามารถควบคุมน้ำได้ และนี่คือรากของทุกปัญหาที่ตามมา

“เผาเนา” เป็นการจัดการที่ราคาถูกที่สุดแล้ว

เมื่อถูกถามตรง ๆ ว่าเหตุใดเกษตรกรจึงเลือกเผาต่อซัง และหากไม่เผาจะต้องแบกต้นทุนหรือความเสี่ยงอะไรเพิ่ม

สุริยา ลีวิจิตร ประธานศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอกบินทร์บุรี ตอบอย่างตรงไปตรงมาในฐานะคนทำนาจริง

“สาเหตุที่เลือกเผา เนื่องจากว่ามันเป็นการจัดการที่ถูกที่สุดแล้วแหละครับ ในบรรดาการจัดการฟางข้าวน้ำลิก” และผลกระทบบหากไม่เผา เขาอธิบายเป็นลูกโซ่ว่า “ถ้าเคสิร์ฟางออกไม่หมด แล้วหว่านข้าวไป ข้าวก็จะเผาต่อซังตามมา แล้วพอเวลาน้ำมา ต่อซังที่เหลือนั่นก็จะลอยน้ำ ไปทับข้าวเราเสียหาย อันนี้คือผลพวงจากการที่ไม่ได้เผา”

ขณะที่ **ธนัดดา ปัทมเกตุ** เกษตรอำเภอกบินทร์บุรี ขยายความในเชิงต้นทุนและเครื่องจักรว่า การจัดการต่อซังข้าวน้ำลิกทำให้ต้นทุนของเกษตรกรเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว

“จากปกติอาจจะเตรียมดิน ไถแค่ 1-2 รอบ ก็กลายเป็นว่าต้องไถเพิ่มขึ้น 3-4 รอบ เพื่อให้จัดการฟางได้ แล้วต่อซังข้าวน้ำลิกด้วยลักษณะพิเศษที่มีปริมาณเยอะ ทำให้เครื่องจักรที่เกษตรกรมีอยู่ทั่วไปไม่สามารถจัดการได้ ต้องใช้เครื่องจักรลักษณะพิเศษเข้ามาช่วยสับย่อยต่อซัง ซึ่งเป็นเครื่องจักรราคาสูง” ธนัดดา ระบุ

ปัญหาข้อปัญหาคือ ระยะเวลาที่ได้ใช้เครื่องจักรเหล่านี้มีเพียง 2-4 เดือนต่อปี ทำให้ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนของเกษตรกรรายเดียวเลย แล้วพอเอาฟางออกจากรนาได้แล้ว ก็เกิดปัญหาต่อว่า ตอซังข้าวชนิดนี้สร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อยทางปศุสัตว์ก็ไม่รับ ข้อจำกัดในการเอาฟางข้าวไปใช้ประโยชน์ยังมีอยู่สูง ตลาดรับซื้อฟางก็ไม่มี จึงทำให้เกษตรกรมีข้อจำกัดค่อนข้างมาก เขาจึงเลือกวิธีการเผาที่เขาคิดว่าง่าย สะดวก และประหยัดกับเขามากที่สุด

กางบิล เอาฟางออกจากรนา ต้นทุนราว 2,000 บาทต่อไร่

เมื่อขอให้งบรายละเอียดว่า หากเลือก “ไม่เผา” ต้นทุนต่อไร่จริง ๆ คือเท่าไร คำตอบจากฝั่งเกษตรกรทำให้เห็นภาพชัดว่าทำไมแนวทางนี้จึงแพร่ขยายไม่ได้

ขั้นตอนทั้งหมดมี 4 สเต็ป

- สเต็ปที่ 1 อัดฟางรอบแรก เก็บฟางที่พ่นออกจากหลังรถเกี่ยว เฉลี่ยประมาณ 100 ก้อนต่อไร่
- สเต็ปที่ 2 สับฟาง ส่วนที่เหลือคือต้นฟางที่ยังติดอยู่กับพื้นดิน ต้องใช้เครื่องสับเข้าไปจัดการ
- สเต็ปที่ 3 ตีรวมกอง รวบรวมฟางที่สับแล้วให้เป็นกอง
- สเต็ปที่ 4 อัดฟางรอบที่ 2 นำฟางออกจากแปลงอีกครั้ง

หลังจากอัดฟางออกไปรอบที่ 2 เสร็จ ก็จะเริ่มไถได้บ้าง แต่ฟางไม่ได้ออกไป 100% ครับ จะมีบางจุดที่ตกลงไปจนถึงพื้นดินไม่ได้ ก็อาจจะต้องไถกลับตอซังอีก 2-3 รอบ ถึงจะเป็นการเตรียมแปลงได้

เมื่อคิดเป็นตัวเงิน ค่าไถอยู่ที่ไร่ละ 250-300 บาท ไถ 2 รอบราว 500 บาท ค่าอัดฟางก้อนละประมาณ 18 บาท และยังมีต้นทุนการสับย่อยซึ่งสูงมาก ซ้ำร้ายคือ เครื่องจักรลักษณะนี้ไม่มีในพื้นที่

รวม ๆ น่าจะอยู่ประมาณ 2,000 บาทต่อไร่ และนั่นคือต้นทุน เฉพาะการเอาฟางออกจากรนา ยังไม่รวมอะไรทั้งสิ้น

จากตัวเลข 2,000 บาทต่อไร่ คำถามถัดมาคือ ยังมีช่องว่างให้ลดต้นทุนได้หรือไม่

อภิสิทธิ์ ระบุว่าปัญหาคือขั้นตอนมากเกินไป โดยได้ออกแบบตัวระบบ เพื่อช่วยลดต้นทุนจากที่มันต้องทำหลายรอบ ให้เหลือเพียงรอบเดียว ตอนนี้กำลังคุยกับทางจังหวัดนครนายกอยู่ว่า ถ้าเรามีโมเดลแล้ว ตัวงบประมาณต่าง ๆ ทางจังหวัดจะอนุมัติได้ไหม ตอนนี้ก็กำลังอยู่ในกระบวนการ

เครื่องจักรที่เขาศึกษาเป็นเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ซึ่งไม่ได้อัดฟางเป็นก้อนสี่เหลี่ยมแบบเดิม แต่มีใบสับอยู่ภายใน ทำงานจบในกระบวนการเดียว ข้อจำกัดคือต้องใช้กำลังขั้วราว 80-100 แรงม้า จึงจะเหมาะสม

มาตรการรัฐมีครบ แต่หน่วยงานยังมีไฟ 30,000 ไร่ ใน 3 วัน

ในเชิงมาตรการ ภาครัฐไม่ได้นิ่งเฉย ภาพใหญ่อยู่ที่มาตรการรับมือหมอกควันและไฟป่าเพื่อลดฝุ่น PM ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เชื่อมกับมาตรการบริหารจัดการ ป้องกันและแก้ปัญหา PM 2.5 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรการของกระทรวงเกษตรฯ ที่ประกาศออกมาตั้งแต่ปี 68-69 นิยามค่อนข้างชัดเจน เกษตรกรที่เผาในพื้นที่การเกษตรจะต้องถูกตัดสิทธิ์โครงการต่าง ๆ ของภาครัฐทั้งหมด ยกเว้นเรื่องอุทกภัย

แต่ความจริงหน้างานกลับสวนทาง ปี 69 ที่ผ่านมา ในพื้นที่ที่เรากำลังคุยกันอยู่นี้ ใช้เวลาแค่ 3 วัน จุดแค่ครั้งเดียว พื้นที่ลามาเกือบ 30,000 ไร่ นั้นแสดงให้เห็นว่า ทางออกที่เกษตรกรบอกว่าถูกที่สุด ก็คือการบริหารจัดการด้วยไฟ

วิสูตร สว่างอุระ หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดปราจีนบุรี บอกว่าปีแรก ๆ ได้ผลนะครับ คือไม่เผา แต่พอปีถัด ๆ มา เกษตรกรไม่มีทางเลือก ถ้าไม่เผาก็ทำนาไม่ได้ อีกเหตุหนึ่งคือ เวลาเราให้คณะกรรมการหมู่บ้านไปตรวจแปลง เกษตรกรก็บอกว่าไม่ได้เผา พอไม่ได้เผา ทางกระทรวงเกษตรฯ ก็ไม่สามารถตัดสิทธิ์ได้ หรือตัดได้ก็เฉพาะการอบรม ส่วนมาตรการไร่ละพันนั้นเป็นของกระทรวงพาณิชย์ เขาก็ไม่ถูกตัดสิทธิ์ พอปีแรกไม่ถูกตัดสิทธิ์ ปีต่อมาเขาก็เผาอีก

5 มาตรการจัดการฟางข้าวขึ้นน้ำ เริ่มจากทำแผนที่ให้ชัด

ตัวแทนจากกรมส่งเสริมการเกษตร บอกว่าได้รับโจทย์จากผู้บริหารให้หาวิธีจัดการฟางข้าวขึ้นน้ำ ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังมานานและยังแก้ไม่ได้สักที จึงลงไปเก็บข้อมูลร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัด คณาจารย์จาก มทร.ธัญบุรีและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมถึงเครือข่ายเกษตรกรอำเภอที่พาลงดูพื้นที่จริง ก่อนจะสังเคราะห์ออกมาเป็นชุดมาตรการ

หัวใจของปัญหาคือธรรมชาติของข้าวขึ้นน้ำที่ยึดลำนตามระดับน้ำได้ไม่จำกัด น้ำสูงกี่เมตรต้นก็ยึดตามไปได้ ส่วนข้าวน้ำลึกจะยึดได้ไม่เกิน 2-3 เมตร

พอน้ำสูงขึ้นเรื่อย ๆ มันยึดตาม ฟางก็เยอะขึ้น พอฟางเยอะขึ้น การจัดการก็ลำบาก เพราะเวลาเกี่ยว เอาแต่ด้านบนไป ด้านล่างมันก็เหลือฟางที่ยังยาวพันกัน ใช้เครื่องจักรต้นทุนที่สูง

มาตรการที่ 1 ทำโซนนิ่งพื้นที่ให้ชัด

ก่อนที่จะบริหารจัดการอะไร แผนที่ต้องชัด ถ้าภาพเรามองไม่ชัด เราก็ไม่รู้จะจัดการยังไง การแบ่งโซนทำได้ 3 ระดับ

- สีเขียว ข้าวทั่วไป ระดับน้ำไม่เกิน 1.5 เมตร
- สีเหลือง ข้าวน้ำลึก ยึดได้แต่ไม่สูงมาก
- สีส้ม ข้าวขึ้นน้ำ รอดได้แม้น้ำลึก 3-5 เมตร

เมื่อซ้อนทับกับข้อมูลจุดความร้อน พบว่า จุดสีแดง (Hotspot) เกาะกลุ่มอยู่ในโซนสีส้มอย่างชัดเจน ขณะที่โซนสีเขียวและสีเหลืองแทบไม่มี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานเรื่องปริมาณฟางและความยากในการจัดการ

มาตรการที่ 2 ทางเลือกการจัดการที่ต่างกันตามโซน

สำหรับโซนสีเขียวและสีเหลืองที่ระดับน้ำไม่สูงมาก ทางออกคือการใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายตอซัง ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้ประสานกรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว และกรมวิชาการเกษตร เพื่อนำจุลินทรีย์ 3 ตัวมาทดสอบเปรียบเทียบในแปลงจริงว่าตัวใดเหมาะกับบริบทพื้นที่ที่สุด ก่อนจะขยายผลในสเกลใหญ่

ถ้าเราใช้จุลินทรีย์ในการสลาย นอกจากจะลดการใช้เครื่องจักรแล้ว จากที่ผมเคยขยายผลงานวิจัยมา มันเถือกลบได้ง่ายขึ้น ย่อยสลายดี ลดการใช้ปุ๋ยลง ผลผลิตเพิ่มขึ้นด้วย เพราะมีไนโตรเจนและอินทรีย์วัตถุเพิ่มขึ้น”

ส่วนโซนสี่สั้มที่ฟางมหาศาล แนวทางคือ ผสมวิธี โดยยึดหลักว่าค่าใช้จ่ายของเกษตรกรต้องไม่เพิ่ม

มาตรการที่ 3 เครื่องจักรที่จบในครั้งเดียว และปลายทางของฟาง

สอดคล้องกับที่นักวิจัยเสนอ คือเครื่องจักรต้องจัดการได้ทีเดียว ไม่เป็นภาระซ้ำซ้อนกับเกษตรกร แต่คำถามต่อคือ เก็บฟางมาแล้วฟางไปไหนต่อ

ถ้าเอาฟางขึ้นมาได้ง่าย ต้นทุนไม่สูง และสร้างมูลค่าได้มากกว่าค่าที่เอาขึ้นมา ก็คงมีคนอยากทำ ต้องมีการรวบรวมเอาไปขายต่อ ทำเป็นปุ๋ย เป็นวัสดุทางการเกษตรอื่น ๆ หรือไปภาคอุตสาหกรรม อันนี้ต้องมาช่วยกันคิด ต้อง open ว่างานวิจัยตัวไหนที่เอาฟางตัวนี้ไปใช้ประโยชน์ต่อได้ แล้วต้องไปทดสอบให้เห็น เพราะเกษตรกรจะเชื่อได้ต้องเห็น ข้อมูลที่ชัดเจน ถ้าไม่ชัด เกษตรกรไม่ลงทุนแน่นอน

มาตรการที่ 4 ใช้น้ำสาขาเปลี่ยนรอบการผลิต

จากแผนที่จะเห็นว่ามียคลองสาขาเล็ก ๆ แยกเข้าไปถึงแปลงในโซนสี่สั้ม หากบริหารน้ำให้เข้าพื้นที่ได้ก่อนเดือน มีนาคม-เมษายน ก็สามารถเปลี่ยนจากการทำนาปีที่ต้องรอน้ำฝน มาเป็น นาปรัง ได้

ผลผลิตเขาจะได้มากกว่า ประมาณ 800-1,000 กิโลกรัมต่อไร่ จากเดิมที่ได้ 300-400 กิโลกรัม

หลังน้ำลด แนวทางคือปลูกพืชอายุสั้นบำรุงดิน เช่น พืชตระกูลถั่ว เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ แล้วรอรอบถัดไป ส่วนพื้นที่ที่น้ำชลประทานเข้าไม่ถึง เวทีชุมชนเคยหารือทางเลือกเรื่องการขุด บ่อจืด ในพื้นที่สาขา เพื่อกักน้ำไว้ใช้ แม้จะยังติดข้อถกเถียงเรื่องที่ดินที่เกษตรกรแต่ละรายไม่อยากเสียพื้นที่ของตน

มาตรการที่ 5 ถ้าจำเป็นต้องเผา ต้องเผาอย่างมีการจัดการ

ถ้าบริหารจัดการแล้วยังไม่ได้จริง ๆ แล้วจะเลือกมาตรการการเผา ก็ต้องเผาแบบที่มีช่วงเวลากำหนด เพราะถ้าต่างคนต่างเผา มลพิษมันจะกระจาย ต้องมีวิธีการจัดการที่ดี ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ

ปราจีนบุรีโมเดล เครื่องจักรรัฐ ต้นทุน 1,200 บาทต่อไร่

วิสูตร เล่าว่าจังหวัดปราจีนบุรีไม่ได้รื้อส่วนกลาง โดยอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดมีดำริให้จังหวัด “จัดการตัวเองก่อน” จึงอนุมัติงบจัดซื้อเครื่องจักรสำหรับปี 2570 หลังจากที่จังหวัดทดลองใช้เครื่องจักรจัดการฟางมาแล้ว 2-3 ปี

กระบวนการที่ทดลองทำประกอบด้วย **อัดฟางรอบที่ 1** ตัดสับเพื่อแยกฟางออกจากดิน ตีรวมกอง **อัดฟางรอบที่ 2** ได้ฟางประมาณ 66 ก้อนต่อไร่ หรือราว 1 ตันต่อไร่ และเกษตรกรยืนยันว่าทำนาต่อได้ตามปกติ

“เท่าที่เราคำนวณ ถ้าเครื่องจักรเป็นของทางราชการแล้วให้ท้องถิ่นดูแล ค่าจัดการฟางจะอยู่ประมาณ 1,000-1,200 บาทต่อไร่ แต่เครื่องจักรคือฟรีนะครับ ถ้าเกษตรกรต้องไปซื้อเครื่องจักรเอง ต้นทุนก็อาจจะถึง 2,000 บาท” วิสูตร กล่าว

แต่เมื่อถูกถามว่า “แล้วฟางที่เอาขึ้นมาไปไหนต่อ” วิสูตร บอกว่า ปีที่แล้วที่เราทำที่อำเภอเมือง ติดปัญหาว่าถ้าขายฟางได้สักก้อนรวมประมาณ 1,200 บาท ก็พอมารับน้ำมันได้ แต่ปัจจุบันที่เราไปจัดเก็บที่ประจันตคาม มีปัญหาว่า

ต้องมีโครงการของส่วนราชการไปช่วยซื้อไปทำปุ๋ยหมัก ทำฟางอัดก้อน ซึ่งมันก็มีค่าใช้จ่าย ปีที่แล้วเราทำไม่ถึง 1,000 ไร่ แต่ไม่กี่ร้อยไร่ก็ติดปัญหาแล้ว

เขาย้ำอีกข้อจำกัดสำคัญคือ คุณสมบัติของฟางข้าวขึ้นน้ำ ฟางพวกนี้มีลักษณะแข็ง ไม่เหมาะกับการเอาไปให้สัตว์กิน ส่วนใหญ่ต้องไปทำปุ๋ยหรือคลุมดินเป็นหลัก ก็ติดปัญหาเรื่องตลาดอยู่

พร้อมกันนั้น วิสูตร สนับสนุนแนวทางการบริหารจัดการน้ำของกรมส่งเสริมการเกษตรอย่างเต็มที่ว่าเป็นวิธีที่ประหยัด เกษตรกรยอมรับ ทำได้จริง และยั่งยืน เพราะการเปลี่ยนจากข้าวน้ำลึกมาเป็นข้าวอายุ 100–120 วัน หรือพืชใช้น้ำน้อย จะลดปริมาณเศษวัสดุที่ต้องจัดการตั้งแต่ต้นทาง ค่าใช้จ่ายลดลง รายได้เพิ่มขึ้น

“แต่ก็ติดปัญหาว่า เรายังคุยกับทางชลประทานในพื้นที่ เขาไม่มีสิทธิ์อนุญาตให้เอาน้ำจากระบบชลประทานมาใช้กับพื้นที่ตรงนี้ได้ ถ้าระดับกรมหรือส่วนกลางได้คุยกัน แล้วขอตรงนี้เป็นโมเดล ตรงนี้มีประมาณ 2,000 กว่าไร่ ถ้าทำได้ แล้วขยายไปพื้นที่อื่น ก็จะเป็นวิธีที่ยั่งยืน ลดการเผาได้แน่นอน” วิสูตร ระบุ

จากฟางสู่ไบโอชาร์และเชื้อเพลิงชีวมวล โจทย์คือ “คุ้มทุนหรือไม่”

อภิสิทธิ์ นำเสนอโมเดลปลายทางที่กำลังหารือกับจังหวัดนครนายก ซึ่งแบ่งเป็นสองเส้นทาง คือ ไบโอชาร์ (Biochar) ปรับปรุงดิน และ เชื้อเพลิงชีวมวล

เขาอธิบายข้อจำกัดเชิงโครงสร้างว่า หน่วยงานราชการไม่สามารถออกแบบโมเดลครบทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำได้ เพราะติดข้อกฎหมายเรื่องการสร้างรายได้ให้หน่วยงาน ภาคนักวิจัยและเอกชนจึงควรเข้ามารับช่วงกลางน้ำและปลายน้ำ

“ถ้าต้นน้ำทางเกษตรกรทำได้ เราก็คงมาอยู่ที่กลางน้ำและปลายน้ำ แต่จากที่ผมฟังมา ส่วนใหญ่มันเป็นปัญหาตั้งแต่ต้นน้ำเลย เพราะต้นทุนในการนำฟางขึ้นมามันสูง” อภิสิทธิ์ กล่าว

โมเดลที่หารืออยู่มีสองรูปแบบ คือ

(1) หน่วยงานราชการสนับสนุนเครื่องมือเครื่องจักรให้เกษตรกรแบบที่ปราจีนบุรีทำ แล้วฝั่งนักวิจัย/เอกชนรับช่วงแปรรูปและส่งต่อ หรือ

(2) จังหวัดรวมกลุ่มเกษตรกรเป็นวิสาหกิจชุมชน โดยทีมวิจัยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา

สำหรับไบโอชาร์ เขาเสนอว่าเกษตรกรให้ฟางเราฟรี เราไปเอาฟางออกมาให้ แล้วเราจะย้อนเอาไบโอชาร์กลับคืนเข้าไปถึงไร่นา ตอนนี้เกษตรกรใส่ปุ๋ยไม่ได้เพราะน้ำมันมา แต่ไบโอชาร์ถ้าเอาไปผสมตอนตีดิน แล้วหว่านข้าว ไกล่กลับมันจะไม่ไปกับน้ำ ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยที่ต้นทุนเกษตรกรไม่เพิ่ม แล้วยังสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติเรื่องข้าวคาร์บอนต่ำด้วย

ส่วนฟางปริมาณหลัก เป้าหมายคือเชื้อเพลิงชีวมวล โดยได้ประสานกับบริษัท SCG ไว้ระดับหนึ่งแล้ว ถ้าเราทำให้คุ้มทุนได้ SCG พร้อมเป็นตลาดให้ ความต้องการของเขาตอนนี้อยู่ประมาณวันละ 500 ตัน แต่ตอนนี้ติดปัญหาอยู่ที่ต้นทุนเครื่องจักรเริ่มต้น ทางจังหวัดบอกให้ทำข้อเสนอขึ้นมาก่อน ถ้าผู้ว่าฯ มึงบเหลือก็จะอนุมัติลงมาให้

อีกข้อติดขัดคือกฎหมายโรงงาน หากต้องตั้งโรงงานอัดเม็ดจะติดใบอนุญาต ร.ง.4 และผังเมือง ทางออกที่กำลังออกแบคือ ระบบโมบายล์ คือใช้รถเคลื่อนที่เข้าไปดำเนินการในพื้นที่ ขออนุญาตในลักษณะเครื่องจักรกลเกษตร ไม่ต้องตั้งโรงงาน ซึ่งใช้เงินลงทุนระดับหลักล้านต้น ๆ แทนที่จะเป็นหลายสิบล้าน

นอกเหนือจากเทคโนโลยี เขายังชี้โจทย์เรื่อง “คน” ที่หนักไม่แพ้กัน สิ่งที่กระทรวงเกษตรฯ หรือกรมต้องหนักเลยคือการเอาคนหนึ่งคนหรือหนึ่งกลุ่มไปฝังตัวอยู่ในพื้นที่ แล้วเปิดใจกับเกษตรกร ค่อย ๆ ลองผิดลองถูกไปกับเขาเดี่ยวเขาจะเริ่มเปิดใจ ถ้าเราเข้าไปแบบกึ่งราชการ สุดท้ายมันจะเกิดแรงต้าน อย่างโมเดลที่ทำที่ลพบุรี ก็ต้องไปกินไปนอนอยู่กับเขา

มองไม่เห็นห่วงโซ่อุปทาน จึงไม่มีใครกล้าลงทุน

ผู้ร่วมเสวนาจากห้องประชุมเสริมมุมมองภาคอุตสาหกรรมว่า ปัญหารากฐานคือเรามองพืชเกษตรเป็นเพียง “พืชเกษตร” ไม่ใช่ “พืชอุตสาหกรรม” และมองห่วงโซ่อุปทานไม่ครบวง

ข้าวของกบินทร์บุรีเอาไปสู่อุตสาหกรรมแป้ง นั่นคือวัตถุดิบหลัก แต่สิ่งที่เหลือเป็นเศษวัสดุทางการเกษตรที่ยังอยู่ในแปลง มันไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอะไรได้เลย เพราะมองไม่เห็นห่วงโซ่อุปทานที่ชัดเจน เก็บรวบรวมแล้วไม่รู้จะเอาไปไหน ไม่รู้จะขายให้ใคร ผู้รับซื้อที่ชัดเจนไม่มี

ทางเลือกปลายทางที่เป็นไปได้มีหลายเส้น ทั้งอุตสาหกรรมกระดาษ ไบโอดีเซล และโรงไฟฟ้าชีวมวล แต่ติดที่ผู้รับผิดชอบไม่ใช่กระทรวงเกษตรฯ หรือกระทรวงอุตสาหกรรม หากเป็น กระทรวงพลังงาน ซึ่งต้องมีความชัดเจนเชิงนโยบายทั้งเรื่องการรับซื้อและการส่งเสริมการลงทุน ทั้งยังชี้ข้อจำกัดทางเทคนิคของฟางข้าวขึ้นน้ำเพิ่มเติม

- ความยาวผิดปกติ ลำต้นยาวกว่า 2 เมตร อาจถึง 6 เมตร เก็บเกี่ยวเฉพาะส่วนยอด ที่เหลือเป็นลำต้นแก่
- แรงงานสูงวัย ไม่สามารถเก็บรวบรวมและมัดก้อนด้วยแรงคนได้
- เครื่องอัดก้อนทั่วไปใช้ไม่ได้ เครื่องที่ใช้ในภาคกลางออกแบบมาสำหรับตอซังสั้น ฟางยาวแบบนี้อัดได้แต่ไม่แน่นพอ ต้องมีกระบวนการสับย่อยเพิ่มก่อน
- เครื่องจักรราคาสูง บางรุ่นมากกว่า 5 ล้านบาท เกษตรกรเข้าไม่ถึงและไม่กล้าลงทุน
- ความเสี่ยงในการเก็บรักษา การเก็บแบบอัดก้อนมีโอกาสเกิดก๊าซมีเทนและการลุกไหม้เองจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอคือ มองมุมใหม่เรื่องรูปแบบการเพิ่มมูลค่า เช่น การแปรรูป ซึ่งสะดวกต่อการขนส่งและเก็บรักษา และสามารถต่อยอดไปได้ทั้งไบโอดีเซล ไบโอดีล น้ำมัน หรือปุ๋ยอินทรีย์

เสี่ยงเกษตรกร เป็นไปได้ แต่ต้องเร็ว และต้องเห็นของจริง

เมื่อถามกลับไปยังสุริยาว่า โมเดลที่นักวิจัยเสนอมีโอกาสทำให้เกษตรกรเข้าร่วมได้จริงหรือไม่

“ส่วนตัวผมคิดว่ามีโอกาสเป็นไปได้ครับ แต่มันจะถูกจำกัดในเรื่องของเวลาที่เราจะเอาฟางขึ้นมาเนี่ยแหละ คือหลังเก็บเกี่ยวจะต้องเอาฟางขึ้นจากนาให้เร็วที่สุด เพราะไม่อย่างนั้นก็จะอารมณ์เหมือนไฟลามทุ่ง” สุริยา กล่าว

เขามองเห็นอุปสรรคสองชั้น คือ ข้อจำกัดด้านระบบชลประทานในพื้นที่ และ พฤติกรรมของเกษตรกรเองที่ทำแบบนี้มาตั้งแต่รุ่นพ่อรุ่นแม่ การเปลี่ยนทันทีทันใดย่อมมีแรงเสียดทาน ทางออกจึงควรเริ่มจากแปลงสาธิตหรือแปลงนำร่องสัก 5-10 ราย

“เพื่อให้เขาเห็นการเปลี่ยนแปลงในระดับแรก ๆ ก่อน ถ้ามีคนเห็นว่ามันเปลี่ยนไปในทางที่ดี มีการจัดการที่ดี มีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการทำนาข้าวลิ้นแบบเดิม ผมมองว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นนี้แหละจะเป็นตัวชักจูงให้เขาเปลี่ยนพฤติกรรมตามเรา น่าจะเป็นคีย์หลักด้วยครับ”

เขายังชี้จุดสำคัญที่ทำให้การเปลี่ยนผ่านมีโอกาสสูงกว่าที่คิด “ข้าวที่เขาปลูกเป็นข้าวน้ำลึก ข้าวพื้นเมืองปราจีนบุรี ซึ่งมันไม่ใช่ข้าวกิน เขาปลูกไปก็ขายเข้าโรงงานแป้งหมดเลย ไม่ใช่ข้าวที่เขาเอามาบริโภคเองอยู่แล้ว ถ้าปรับเปลี่ยนให้เขามีรายได้ด้านอื่นมานอกจากการขายข้าว น่าจะค่อย ๆ เปลี่ยนได้บ้างครับ”

หาพื้นที่ต้นแบบ 10 ไร่แรกที่กบินทร์บุรี

เมื่อเวทีถามหาพื้นที่นำร่องสำหรับทดสอบโมเดลเปลี่ยนจากการอนำเป็นนาปรัง วิสูตร ตอบว่า “ถ้าปรับเปลี่ยนฤดูกาลปลูก จากปลูกข้าวขึ้นน้ำช่วงพฤษภาคมถึงธันวาคม มาเป็นปลูกข้าวนาปรังทั่วไปช่วงมกราคมถึงเมษายน ผมว่าถ้ามีน้ำให้เขา เกษตรกรสามารถหาได้

ขณะที่**ธันตดา** บอกว่าถ้าเป็นพื้นที่เกษตรกร 1-5 ราย พื้นที่ประมาณ 10 ไร่ มีเกษตรกรที่สนใจอยู่ค่ะ ที่จะปรับจากเดิมเป็นนาข้าวลิ้น แล้วเปลี่ยนรูปแบบเป็นนาปรังในช่วงที่ไม่มีน้ำหลาก

แต่อาจจะต้องมีข้อแม้ในเรื่องว่า จะต้องปรับพื้นที่หรือเปล่า และใครเป็นคนปรับ เพราะพื้นที่นาของเกษตรกรมันไม่ราบเรียบ มันอาจจะเป็นที่ลาด เป็นแอ่งกระทะ

หากมองรอบการผลิตลอดทั้งปี จะเห็นช่วงน้ำหลากราวเดือนตุลาคม และช่วงน้ำลด ซึ่งเป็นจังหวะที่สามารถสร้างโครงสร้างพื้นฐานเชิงวิศวกรรมได้ โดยใช้แหล่งน้ำธรรมชาติหรือคลองชลประทานที่ไหลผ่ากลางพื้นที่อยู่แล้วเป็นตัวตั้ง

ข้อเสนอชวนถึงรัฐมนตรี

ช่วงท้าย เวทีขอให้ผู้ร่วมเสวนาแต่ละภาคส่วนเสนอประเด็นที่อยากให้ประกาศเป็นนโยบายเร่งด่วนที่สุด

ธันตดา ปัทมเกตุ บอกว่าสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการต่อชั่ง ในเมื่อรัฐบาลต้องการให้เลิกเผา แต่ต้นทุนการปลูกข้าวสูงอยู่แล้วและรายได้จากการทำนาก็ไม่เยอะ ถ้าอยากให้เกษตรกรเลิกเผาอย่างยั่งยืน ก็อยากให้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการต่อชั่ง อาจจะเป็นค่าโลกใบที่เพิ่มขึ้น ชดเชยเข้าไป

วิสูตร สว่างอุระ บอกว่าแยกมาตรการระยะยาวกับระยะสั้น ระยะยาวคือกิจกรรมด้านการหาน้ำเพื่อให้ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชได้ ซึ่งจะยั่งยืนและไม่ต้องสนับสนุนซ้ำทุกปี ส่วนระยะสั้นคือโมเดลปราจีนบุรี ที่ให้บริการจัดการฟางในราคาที่เกษตรกรพอรับได้ “ไม่ต้องถึงกับมีกำไร เพราะเกษตรกรไม่ได้สนใจเรื่องกำไรจากฟาง แค่เอาฟางออกไปแล้วทำนาได้ แค่นี้ก็ทำได้แล้ว

สุรียา ลีวิจิตร บอกว่าอยากได้เรื่องการจัดการโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นระบบชลประทานหรือการจัดการฝั่งพื้นที่ อยากให้สนับสนุนงบลงทุน เพราะถ้ามีระบบชลประทานเข้ามา โอกาสที่เกษตรกรจะปรับเปลี่ยนเป็นพืชชนิดอื่นหรือทำนาปรังค่อนข้างสูง เพราะอย่างน้อยเขารู้อยู่แล้วว่านาน้ำลึกทำไปก็ขาดทุน จะทำต่อทำไมครับ”

อภิสิทธิ์ เหมือนเมือง บอกว่าน้ำคือต้นเหตุ และตลาดคือคำตอบ ถ้าคุมชลประทานได้และบริหารน้ำได้ดี พืชเขาเปลี่ยนได้เลย อย่างแถวบ้านผมเมื่อก่อนก็ปลูกข้าวน้ำลึก แต่พอชลประทานดี เขาเปลี่ยนเป็นพืชไร่พืชสวนได้หมด ถ้าอยากแก้ที่ต้นเหตุ อันดับแรกคือการจัดการน้ำ

แต่เขายอมรับว่านั่นเป็นโครงสร้างใหญ่ที่อาจใช้เวลาเป็น 10 ปี ดังนั้นสิ่งที่ทำได้ทันทีคือการเปิดช่องให้ภาคเอกชนเข้าร่วมกับเกษตรกร และการเชื่อมกระทรวงเกษตรฯ กับกระทรวงพาณิชย์เพื่อหาตลาด

“เกษตรกรเป็นกลุ่มที่พร้อมจะทำทุกอย่าง เขาไม่ได้ดื้อหรือรั้น เมื่อก่อนใครมีอะโวคาโด โกโก้มา เขาพร้อมเปลี่ยนพร้อมปลูกหมดเลย แต่สุดท้ายเขาก็เจ็บตัวเพราะตลาดไม่มี ถ้ารัฐบาลหาตลาดข้าวเพิ่มขึ้น หรือรับซื้อของเหลือทางการเกษตรได้ ผมเชื่อว่าของที่มันไร้ประโยชน์เพราะไม่มีมูลค่า ถ้ามันมีมูลค่าเมื่อไหร่ สุดท้ายทุกคนจะพร้อมเอาไปแปรรูปเอง จัดการทุกอย่างเอง”

แก้ที่ฟาง หรือแก้ที่น้ำ

ข้อสรุปจากเวทีชัดเจนว่าฟางข้าวเป็นเพียงอาการ ไม่ใช่โรค ต้นตอที่แท้จริงคือ การควบคุมน้ำไม่ได้ ซึ่งล็อกให้เกษตรกรต้องปลูกข้าวขึ้นน้ำ ซึ่งผลิตชีวมวลมหาศาลที่ไม่มีเครื่องจักรจัดการและไม่มีตลาดรองรับ จนเหลือไฟ เป็นทางเลือกเดียวที่ถูกที่สุด แนวทางที่ถูกร้อยเรียงออกมาจึงเป็นชุดมาตรการคู่ขนาน

จุดร่วมที่ทุกฝ่ายเห็นตรงกันคือ ความจำเป็นของ พื้นที่ต้นแบบขนาดเล็กแต่เห็นผลจริง เพียง 5-10 ราย หรือราว 10-20 ไร่ เพราะสิ่งที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมที่สืบทอดมาตั้งแต่รุ่นพ่อรุ่นแม่ ไม่ใช่คำสั่งหรือบทลงโทษ หากเป็นตัวเลือกรายได้ที่เพิ่มขึ้นบนแปลงข้างบ้านที่พวกเขาเห็นกับตา